

Nr 51.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående inköp för telegrafverkets räkning av fastighet i Jönköping m. m.; given Stockholms slott den 22 januari 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Albert Forslund.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 22 januari 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Departementschefen, statsrådet Forslund anför:

I årets statsverksproposition (utgifter för kapitalökning, bil. 5, punkt 12) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bli riksdagen förelagd, till inköp för telegrafverkets räkning av fastighet i Jönköping för budgetåret 1937/1938 beräkna ett reservationsanslag av 115,000 kronor. Sedan utredningen i ärendet numera slutförts, torde jag nu få ånyo anmäla detsamma.

Såsom omförmäldes i statsverkspropositionen hade telegrafstyrelsen i skrivelse den 29 september 1936 gjort framställning om anvisande av näm-

da anslag för inköp av en till telegrafverkets stationsfastighet i Jönköping gränsande fastighet, nr 3 i kvarteret Granen. Emellertid hade, enligt vad telegrafstyrelsen i skrivelse den 14 december 1936 anmält, fråga uppkommit att samtidigt med förvärvet av fastigheten nr 3 utbyta viss del av denna fastighet mot en del av angränsande fastigheten nr 1 i samma kvarter.

I telegrafverkets stationsbyggnad i Jönköping inrymmas för närvarande lokaler för telegraf- och telefonstation, för linjeexpedition för Jönköpings linjesektion samt för postkontor.

I sin skrivelse den 29 september 1936 har telegrafstyrelsen inledningsvis meddelat, att utrymmet i stationsbyggnaden, vilken uppförts åren 1907—1908, inom närmaste tiden bleve otillräckligt, i första hand för postverket, och att annan möjlighet att erhålla utvidgade lokaler än genom tillbyggnad å angränsande tomt icke finnes.

I fråga om postkontorets behov av utvidgade lokaler har *generalpoststyrelsen* i skrivelse till telegrafstyrelsen anfört:

Den för postkontoret alltsedan år 1909 i telegrafverkets fastighet förhyrda postkontorslokalen hade omkring år 1930 visat sig otillräcklig. Då kontoret vid denna tidpunkt redan disponerade hela bottenvåningen och någon ytterligare bebyggelse å tomten icke kunde ske, hade såsom enda möjlighet återstått att för postkontoret övertaga en i våningen en trappa upp belägen bostadslägenhet. Till denna lägenhet, förhyrd från och med den 1 oktober 1931, hade förlagts postmästarens tjänsterum samt brevbärarexpeditionen. Denna lokalutvidgning vore emellertid att anse endast såsom ett provisorium i avvaktan på definitiv lösning av postkontorets lokalfråga.

Under de därefter förflutna fem åren hade postkontorets rörelse ökat i synnerligen hög grad. Postkontorets uppbörd, som år 1931 varit 481,922 kronor, hade sålunda under år 1935 uppgått till icke mindre än 586,211 kronor. Postkontoret hade också från och med den 1 juli 1936 höjts från klass I B till klass I A.

Frågavarande postkontorslokal med en sammanlagd golvyta av cirka 675 kvadratmeter hade emellertid åter börjat visa sig otillräcklig, vadan åtgärder vore erforderliga för beredande av större lokaler. Det förtjänade framhållas, att medelstorleken av lokalerna för postkontor av klass I A för närvarande utgjorde 1,504 kvadratmeter eller mer än dubbelt så stor golvyta, som postkontoret i Jönköping förfogade över.

Då genom förvärvande av en stationsfastigheten angränsande, salubjuden tomt möjlighet till utvidgning av postkontorets lokaler skulle erhållas och såmedelst lokalbehovet säkerställas för avsevärd tid, syntes det vara för statsverket av allra största intresse att försäkra sig om berörda tomt. *Generalpoststyrelsen* hemställde därför, att telegrafstyrelsen ville hos Kungl. Maj:t göra framställning om avlåtande av proposition till 1937 års riksdag om anvisande av medel till inköp av tomten i fråga. Skulle behövligen lokalutvidgning icke inom snar framtid kunna åstadkommas i anslutning till den nuvarande postkontorslokalen, syntes *generalpoststyrelsen* bliva nödsakad vidtaga åtgärder för beredande på annat sätt — genom förhyrande hos annan hyresvärd eller anskaffande för postverket av egen fastighet — av tillräckliga och i övrigt lämpliga lokaler.

Telegrafstyrelsen meddelar i sin skrivelse, att styrelsen med anledning av vad *generalpoststyrelsen* sålunda anfört upprättat köpekontrakt rörande in-

köp för telegrafverkets räkning av den intill telegrafverkets nuvarande stationsfastighet belägna tomten nr 3 i kvarteret Granen. Avtalet vore bindande endast under förutsättning, att Kungl. Maj:ts tillstånd till köpet erhöles före den 1 juli 1937. Tomten i fråga innehölle en areal av 635.8 kvadratmeter, och köpeskillingen utgjorde 115,000 kronor. Styrelsen hade genom opartisk värderingsman låtit värdera fastigheten, och denne hade fastställt värdet till 124,000 kronor. Mot det begärda priset, 115,000 kronor, syntes därför icke någon invändning kunna göras. Taxeringsvärdet vore 90,000 kronor.

I utlåtande den 15 oktober 1936 över telegrafstyrelsens nu återgivna framställning har *byggnadsstyrelsen* framhållit, att den till inköp föreslagna fastigheten hade ett centralt läge i staden och att genom förvärvet möjlighet skulle erhållas att åt postkontoret bereda en lokalutvidgning, som befunnits vara av behovet starkt påkallad. Byggnadsstyrelsen, som tagit del av instrumentet över den av telegrafstyrelsen föranstaltade värderingen av fastigheten i fråga, hade icke något att invända beträffande denna värdering och funne alltså det begärda priset av 115,000 kronor fullt skäligt.

I skrivelse den 11 januari 1937 har *telegrafstyrelsen* gjort slutlig framställning i ämnet. Styrelsen har därvid anfört:

Omedelbart intill den till inköp föreslagna tomten nr 3 gränsar en med nr 1 betecknad tomt i samma kvarter. Enligt gällande bestämmelser få tomterna nr 1 och 3 icke bebyggas utan att de norra respektive södra delarna av sagda tomter komma i samma ägares hand och sammanläggas var för sig. Telegrafstyrelsen, som skulle önska utföra en tillbyggnad å de utmed Järnvägstorget liggande norra delarna av tomterna nr 1 och 3, har inlett underhandlingar med ägarna av tomten nr 1 om inköp även av hela denna tomt för telegrafverkets räkning, dock utan att lyckas få till stånd någon uppgörelse. Däremot har preliminär överenskommelse träffats med sagda ägare därom, att södra delen av tomten nr 3 skall utbytas mot norra delen av tomten nr 1.

Telegrafstyrelsen har låtit underkasta de båda tomterna sakkunnig värdering. Därvid åsattes södra delen av tomten nr 3, som har en areal av 332.5 kvadratmeter, ett värde av 62,000 kronor och norra delen av tomten nr 1, som har en areal av 301.57 kvadratmeter, ett värde av 53,800 kronor. Från förstnämnda belopp bör emellertid avdragas ett belopp av 6,200 kronor, som utgör värdet av en å tomten nr 1 befintlig gårdsbyggnad, vilken i samband med realiserandet av telegrafverkets byggnadsplaner måste helt spolieras. Den del av tomten nr 3, som telegrafverket skulle utbyta, har alltså åsatts ett värde, som med 2,000 kronor överstiger värdet av den del av tomten nr 1, som telegrafverket skulle erhålla. Eftersom det emellertid är telegrafverket, som har det närmaste intresset av bytets genomförande, och då en blivande bebyggelse utmed Järnvägstorget, såsom förut nämnts, icke får ske, förrän de norra delarna av de båda tomterna blivit förenade i samma ägares hand, har telegrafstyrelsen nödgats avstå från kravet på utbekommande av ersättning för det å telegrafverkets södra del av tomten nr 3 belöpande mervärdet av 2,000 kronor.

Det uppgjorda bytesavtalet är bindande endast under förutsättning dels att Kungl. Maj:ts tillstånd, dels att rådhusrättens i Jönköping godkännande rörande bytet i vad detsamma avser omyndigförklarads andel i fastigheten erhålles före den 1 juli 1937.

I syfte att bereda telegrafverket möjlighet att förvärva den ytterligare mark inom kvarteret, som eventuellt framdeles kan bli erforderlig för tillgodo-seende av ökat lokalbehov, hava ägarna av den tomt, vilken efter godkän-nande av förenämnda förslag till bytesavtal kommer att uppstå genom sam-manläggning av de södra delarna av tomterna nr 1 och 3, i särskild för-bindelse förpliktigt sig att vid eventuell försäljning av den genom bytet uppkommande nya tomten i första hand hembjuda densamma till telegraf-verket.

Med stöd av vad sålunda och i telegrafstyrelsens skrivelse i ämnet den 29 september 1936 anförts, hemställer telegrafstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att för förvärvande för telegrafverkets räkning av fasta egendomen tomten nr 3 i kvarteret Granen i Jönköping för budgetåret 1937/1938 anvisa ett reservationsanslag av 115,000 kronor samt medgiva, att telegrafstyrelsen skall äga rätt att utbyta södra delen av den ifrågavarande tomten nr 3 mot norra delen av tomten nr 1.

I skrivelse till telegrafstyrelsen den 5 januari 1937 har *byggnadsstyrelsen* meddelat, att styrelsen funne det ifrågasatta markbytet lämpligt med hän-syn till såväl de för ifrågavarande två tomter gällande bestämmelserna som ock att den tomt, som genom markbytet skulle bildas utmed Järnvägstorget, skulle i och för sig bli för telegrafverket ändamålsenligare än den nuvaran-de tomten nr 3.

*Departem-
ents-
chefen.*

Den föreliggande utredningen torde giva vid handen, att inom en nära framtid ökade lokaler måste beredas postkontoret i Jönköping. Då såvitt möjligt post- och telegrafverkens lokaler därstädes jämväl i fortsättningen böra vara inrymda i gemensam byggnad, synes den erforderliga lokalutvidg-ningen lämpligast ske genom en tillbyggnad till det nuvarande post- och tele-grafhuset, under förutsättning att för sådant ändamål erforderlig byggnads-mark kan på skäliga villkor förvärvas.

Det nu föreliggande förslaget innebär, att den till stationsfastigheten grän-sande tomten nr 3 i kvarteret Granen skulle inköpas för ett belopp av 115,000 kronor samt att i samband därmed södra delen av nämnda tomt skulle utbytas mot norra delen av tomten nr 1 i samma kvarter, varigenom i telegrafverkets ägo skulle komma en sammanhängande tomt utmed Järnvägstorget. Ut-bytet nödvändiggöres av gällande bestämmelser för bebyggande av tomterna nr 1 och 3. Detta förslag torde med hänsyn till vad verksstyrelserna därom anført få anses erbjuda en lämplig lösning av berörda lokalfrågor.

Den föreslagna köpeskillingen för tomten nr 3, 115,000 kronor, överstiger visserligen fastighetens taxeringsvärde, 90,000 kronor, men understiger å andra sidan den på telegrafstyrelsens föranstaltande särskilt verkställda vär-deringen, vilken resulterat i ett värde av 124,000 kronor. Då byggnadsstyrel-sen icke haft något att invända mot denna värdering, torde den föreslagna köpeskillingen kunna anses godtagbar.

Vad beträffar det föreslagna markbytet har telegrafstyrelsen framhållit, att den del av tomten nr 3, som skulle gå i utbyte mot norra delen av tom-

ten nr 1, med angivet beräkningssätt finge anses hava ett värde, som med 2,000 kronor överstiger värdet av nämnda del av tomten nr 1, men att telegrafstyrelsen på anförda skäl nödgats avstå från krav på utbekommande av mellangift. Med hänsyn till vad telegrafstyrelsen och byggnadsstyrelsen härutinnan anfört har jag för min del icke funnit anledning motsätta mig det ifrågasatta markbytet. Riksdagens medgivande härtill torde emellertid böra inhämtas.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels till inköp för telegrafverkets räkning av fastighet i Jönköping för budgetåret 1937/1938 anvisa ett reservationsanslag, att utgå av lånemedel, av kronor 115,000;

dels ock medgiva, att i samband med förvärvet av nämnda fastighet det i det föregående omförmälda markbytet må äga rum.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Åke Wirseen.